

poetik
udgives af "Poetik. Selskab for Æstetik og
Litteraturvidenskab"

Redaktion:

Per Aage Brandt (ansvarshavende), Hans Siggaard Jensen,
Søren Kjølrup, Peter Madsen.

Redaktionens adresse: Tagensvej 52, vær. 624, 2200 Kbh.N.

Poetik udgives i kommission hos:

Akademisk Forlag, St. Kannikestræde 8, 1169 Kbh.K.

Poetik udkommer i serier á 4 numre.

Abonnement for serie II kr. 40,-

Pris i løssalg kr. 15,-

Indhold:

Algirdas Julien Greimas: Grundtræk af en narrativ grammatik 3	
Jørgen Mønster Pedersen og Per Aage Brandt: Narratologiske noter.....	24
Jens Toft: Filmtæori og filmanalyse.....	40
Jens Walther: Handlingsbeskrivelse på grundlag af den dyna- miske psykologi.....	46
Jens Walther: Handlingsbeskrivelse af Bræen.....	58
Erik Nielsen: Jeg-novellen med stadigt hensyn til Peter Seeberg.....	65
Hugh Rodwell: Ingen kender natten.....	78
DEBAT	93
Per Aage Brandt	
LITTERATURNOTER.....	95
ved Peter Madsen	

Udgives med støtte af Videnskabsfonden.

Algirdas Julien Greimas:

GRUNDTRÆK AF EN NARRATIV GRAMMATIK

I. Narrativiteten og den semiotiske teori

I-1. Historik

Den stadig større interesse for narrativitetsforskningen i de senere år svarer til håbet om og udsigterne til en generel semiotik, udsigter som tegner sig tydeligere for hver dag.

I en første fase kunne eksistensen af et autonomt forskningsområde fastslås ved sammenligning af helt uafhængige forskningsresultater – V. Propps om folkeeventyret, Claude Lévi-Strauss' om mytestrukturen, Etienne Souriau's om teatret. Nye metodologiske undersøgelser – Claude Bremond tolker narrationen fra en beslutningsteoretisk logiks synspunkt, Alan Dundes søger at give fortællestrukturen form af en narrativ grammatik – har herefter mangfoldiggjort de mulige teoretiske angrebsvinkler. – Selv har vi gennem denne udvikling på én gang søgt at udvide den narrative analyses anvendelsesområde mest muligt og at formalisere de partielle modeller, som træder frem under arbejdet, i stadig højere grad: vi har ment det vigtigt fremfor alt at betone den semio-lingvistiske karakter af de kategorier, som benyttes ved udviklingen af disse modeller, og som sikrer deres universalitet og de narrative strukturers integrering i den generaliserede semiotiske teori.

I-2. Narrativiteten og dens manifestation

Den metodologiske udbygning af den narrative analyse og dens anvendelsesmuligheder udenfor folkeeventyr og mytologi har medført, at vigtige problemer trådte frem, problemer som rejser tvivl om selv de mest alment antagne opfattelser i lingvistikken.

Det måtte først vises, at narrative strukturer kan erkendes på anden måde end i de meningsmanifestationer, der beror på de naturlige sprog: også i filmens og drommens sprog, i det figurative maleri, o.s.v. Men herved erkendte og accepterede man nødvendigheden af en fundamental distinktion mellem to niveauer i fremstilling og analyse: narrationens *apparente niveau*, hvor dens forskellige manifestationer underkastes specifikke krav af de lingvistiske substanser, gennem hvilke de udtrykker sig; og et *immanent niveau*, som udgør en art fælles strukturel grundstamme, hvor narrativiteten er lokaliseret og organiseret forud for dens manifestation. Et fælles semiotisk niveau er forskelligt fra og går logisk forud for det lingvistiske niveau, hvilket sprog der end vælges for manifestationen.

Fra et andet synspunkt gælder det, at skønt de narrative strukturer går forud for deres manifestation, må denne for at kunne realiseres forudsætte lingvistiske enheder, hvis dimensioner er mere omfattende end udsagnenes, enheder som kunne udgøre "en stor-syntagmatik", med Chr. Metz' udtryk

syntagmatik

men nødvendigt af alle?

B. 2.1